

Reguliere taken programma Bestuur en bedrijfsvoering

- Bestuur
- Staf
- Financiën / belastingen
- Informatie en automatisering en DIV
- Personeel en organisatie
- Communicatie

Juridische zaken

Inleiding programma Bestuur en bedrijfsvoering

Dit programma richt zich op de ondersteuning van bestuur, organisatie en dienstverlening. In 2026 doen we dat onder verhoogde druk: minder capaciteit, beperkte middelen en toenemende opgaven. We zetten in op een organisatie die doet wat nodig is, binnen wat haalbaar is met oog voor kwaliteit, duidelijke communicatie en betrouwbare uitvoering.

Ambitie en ontwikkelingen programma Bestuur en bedrijfsvoering

Bestuur

De gemeente Lopik blijft dichtbij en in contact. We willen weten wat er leeft bij inwoners en ondernemers en daar goed op inspelen. In 2026 blijven we zichtbaar aanwezig in de dorpen, bezoeken we ondernemers en verenigingen en zijn we zichtbaar bij lokale evenementen. Samen maatschappelijke partners zorgen we dat beleid aansluit bij wat nodig is. Dat doen we niet alleen op papier, maar ook in de praktijk: daar waar het voor inwoners merkbaar is. De manier waarop we dit doen kan door het nieuwe college aangepast worden.

Dienstverlening en Organisatieontwikkeling

In 2026 bouwen we verder aan een gemeente die doet wat ze belooft. We blijven investeren in onze kernwaarden: betrokken, bekwaam, betrouwbaar en bevlogen. Dat betekent dat we goed communiceren (bekwaam), zichtbaar aanwezig zijn in de dorpen (betrokken), aandacht hebben voor elkaar en ervaringen delen (bevlogen). We houden ons aan de gemaakte afspraken en zijn daar helder over (betrouwbaar).

Bedrijfsvoering

In 2026 blijft de gemeente wendbaar en zorgt dat de financiën op orde zijn. We werken met realistische begrotingen en zoeken naar een goed evenwicht tussen inkomsten en uitgaven. Dat vraagt om scherpe keuzes over wat wel en niet haalbaar is.

De bezuinigingen raken vooral de interne teams die het werk moeten ondersteunen. Daardoor moeten we kritischer kijken naar de manier waarop we onze taken uitvoeren en welke zaken voorrang krijgen. Minder mensen betekent helaas meer druk op het werk, minder ruimte voor maatwerk en meer kwetsbaarheid in de organisatie.

Bestuur

Wat willen we bereiken?

Verbinding tussen bestuur en inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Regionale samenwerking.

We werken samen met andere gemeenten in de Lopikerwaard, Lekstroom en U10/U16. Dat doen we zowel in het fysieke als in het sociale domein. Deze samenwerking is nodig om kennis te delen en beleid samen te ontwikkelen.

Resultaat: Het vormen van een sterke regio en het kunnen uitvoeren van grote opgaven.

Participatiebeleid in de praktijk

Eind 2025 leggen we ons participatiebeleid en de participatie- en inspraakverordening voor aan de gemeenteraad. We beschrijven hierin helder hoe onze inwoners mee kunnen denken over nieuw beleid, een herinrichting in de buurt of de uitvoering van een nieuw (woning) bouwproject. We beschrijven niks nieuws, maar leggen wel vast hoe we als gemeente de samenwerking met onze betrokken inwoners vormgeven. Het participatiebeleid zelf is niet samen met inwoners opgesteld en 2026 gebruiken we om te testen of we het op een juiste manier verwoord hebben.

Resultaat: Een participatiebeleid dat aansluit op de Lopikse manier van samenwerken met onze bewoners en ondernemers.

Dienstverlening/Organisatieontwikkeling

Wat willen we bereiken?

Kunstmatige Intelligentie (AI) op een zorgvuldige en verantwoorde manier inzetten

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Verkenningen rond AI

We zijn begonnen met het verkennen van kunstmatige intelligentie (AI). Dat doen we via kennissessies, het leren van ervaringen van buurgemeenten en door eerste toepassingen in ons eigen werk te testen. In 2026 oefenen we met oplossingen zoals:

- het automatisch ordenen of samenvatten van zienswijzen;
- het automatisch maken van notulen van overleggen en gesprekken;
- juridische ondersteuning bij wetteksten en jurisprudentie van de AI-tool LegalMike;
- hulp bij het beantwoorden van WOO-verzoeken

We zetten AI in om onze medewerkers te ondersteunen, inwoners beter te helpen en het werk makkelijker te maken. Daarbij is het belangrijk dat we AI zorgvuldig en verantwoord gebruiken, volgens de regels van de Europese AI-wet (AI Act).

Resultaat: AI draagt bij aan betere dienstverlening, zonder dat het ingewikkeld wordt. Slimme hulp waar het kan, met het menselijke contact waar dat nodig is.

Wat willen we bereiken?

Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties ervaren de gemeente dichtbij door goede dienstverlening

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Dienstverlening die beter aansluit bij de behoefte van onze inwoners en ondernemers

We krijgen verschillende reacties op onze dienstverlening – sommige inwoners zijn ontevreden anderen juist positief. Om beter te begrijpen hoe onze dienstverlening echt wordt ervaren en welke verwachtingen de samenleving heeft, gaan we dit concreet meten. Met deze resultaten kunnen we onze communicatie verbeteren, en de servicenormen aanpassen waar dat nodig is en kan. Hierin leggen we bijvoorbeeld vast binnen welke termijn we terugbellen of een brief of e-mail beantwoorden. Net zoals we heldere communicatie belangrijk vinden, helpen duidelijke afspraken om onze dienstverlening betrouwbaar en beter te maken.

Resultaat: Dienstverlening die aansluit bij de behoefte van onze inwoners en ondernemers en uitvoerbaar is voor onze organisatie. Inzicht in hoe onze inwoners de dienstverlening ervaren. Duidelijke afspraken over onze dienstverlening waardoor inwoners weten waar ze aan toe zijn.

Vaardig in dienstverlening

Wij willen dat inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties zich serieus genomen en gehoord voelen. Of zij nu contact met ons opnemen of wij met hen. Daarom besteden we extra aandacht aan duidelijke communicatie, goed luisteren en niet te snel oordelen. Deze vaardigheden zijn belangrijk voor een open en respectvolle dienstverlening.

We blijven ons richten op gespreksvaardigheden en het geven en ontvangen van feedback. Iedere medewerker moet helder en begrijpelijk met inwoners en ondernemers kunnen communiceren. Zowel in gesprekken als in brieven en e-mails. De training 'Duidelijk communiceren' is vast onderdeel van ons werk en wordt voor nieuwe collega's in 2026 ook weer georganiseerd. Daarbij kijken we ook hoe AI-tools kunnen helpen om de communicatie verder te verbeteren. Tijdens bijeenkomsten zoals de voorjaars- en najaarsevents, de zeepkistsessies en via onze interne nieuwsbrieven blijft er steeds aandacht voor.

Resultaat: Inwoners en ondernemers treffen gemeentelijke medewerkers die helder communiceren en goed contact onderhouden.

Wat willen we bereiken?

Balans en meer grip op reguliere taken en ontwikkelingen

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Overzicht en prioritering in het dagelijkse werk én een soepele manier om nieuwe onderwerpen te kunnen beoordelen op urgentie.

In 2025 zijn we gestart met het verbeteren van de manier waarop we projecten kiezen en uitvoeren. In 2026 gaan we hiermee verder. We richten ons op projecten die echt bijdragen aan onze doelen en passen bij wat de organisatie aankan.

Met een koplopersgroep starten we thema's en projecten en bepalen we samen wat zeer belangrijk is en onontkoombaar. Voor nieuwe projecten doen we een intake en kijken we naar de impact. Elk project krijgt een duidelijke en haalbare planning, afgestemd op de beschikbare tijd, mensen en middelen. Zo kunnen we beter sturen en wordt onze (digitale) dienstverlening voorspelbaarder voor inwoners en ondernemers.

Resultaat: Inzicht in onze (toekomstige) projecten en een methodiek om prioriteiten te stellen.

Informatisering en informatiebeheer

Wat willen we bereiken?

Digitale transformatie van bedrijfsvoering

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Toepassing nieuwe technologie

In 2026 gaan we experimenteren met nieuwe technologie. Hiermee willen we data en informatie zowel binnen de organisatie als voor inwoners en ondernemers sneller en eenvoudiger beschikbaar stellen. We starten met kleine experimenten om te kijken welke toepassingen echt iets toevoegen voor het werk van de gemeente Lopik. Eerst richten we ons op interne data en processen zodat de dienstverlening aan inwoners en ondernemers beter en makkelijker wordt.

Resultaat: Beter gebruik van interne en externe data voor diverse processen. Efficiëntere dienstverlening richting inwoners en bedrijven.

Wat willen we bereiken?

Voorspelbare digitale dienstverlening aan inwoners, bedrijven en de interne organisatie

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Inventarisatie informatiebehoefte en opstellen KPI's

Binnen de gemeente Lopik is behoefte aan betrouwbare en overzichtelijke managementinformatie. Op dit moment zijn onze systemen nog niet goed gekoppeld en wordt data nog beperkt gebruikt voor sturing en/of beslissingen. In 2026 willen we dit verbeteren en meer datagedreven werken. We vertalen de informatiebehoefte naar Key Performance Indicators (KPI's) om te meten hoe goed onze bedrijfsvoering en dienstverlening functioneren en waar we kunnen verbeteren. De focus ligt op het maken van managementrapportages, betere datakwaliteit en -beschikbaarheid, het koppelen van relevante informatiesystemen en ervoor zorgen dat medewerkers begrijpen en meewerken.

Resultaat: Inrichten interne stuurinformatie, o.a. een dashboard voor financiën, inhuur, formatie. Op deze manier kan de gemeente sneller en gericht (bij)sturen op deze onderwerpen.

Wat willen we bereiken?

Plaats en tijd onafhankelijk werken met gebruik van moderne technologie

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Migratie naar de cloud

De gemeente werkt stap voor stap aan het verplaatsen van applicaties en gegevensopslag van lokale servers (on-premises) naar veilige cloudomgevingen. Deze transitie draagt bij aan betere beschikbaarheid van systemen, makkelijker opschalen van ICT en minder kans op storingen of beveiligingsincidenten. Daarnaast sluit het aan bij landelijke richtlijnen en de groeiende eisen voor informatiebeveiliging, continuïteit en digitaal samenwerken. Cloudmigratie maakt het beheer van applicaties efficiënter en zorgt ervoor dat medewerkers op een veilige en flexibele manier kunnen werken, waar en wanneer. Zo leggen we bovendien de basis voor verdere digitalisering en innovatieve dienstverlening.

Resultaat: In 2026 zijn alle on-premises applicaties gemigreerd naar de cloud en is de Citrix-omgeving volledig afgeschaald.

Wat willen we bereiken?

Efficiënte uitvoering van beheertaken

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Afsluiten raamovereenkomsten

Voor een kleine gemeente als Lopik kost het voldoen aan wet- en regelgeving voor inkoop en aanbesteding veel tijd en geld. Dit geldt ook voor ICT-producten en diensten. In 2026 gaan we slimme inkooppercelen samenstellen en losse producten en diensten combineren. Zo zijn we niet alleen compliant, maar gaan we efficiënt om met tijd en geld. Voor ICT-middelen wordt een bepaald volume aanbesteed waardoor een raamovereenkomst ontstaat. Binnen deze raamovereenkomst kunnen we meerdere jaren losse ICT-producten en diensten afnemen. Op deze manier voldoen we aan de inkoopregels en verminderen we de administratieve en financiële last van losse inkopen.

Resultaat: Raamovereenkomsten ICT producten en diensten, om zo tijd en geld te besparen.

Informatie- en applicatiearchitectuur

Om onze gemeentelijke taken goed en toekomstbestendig uit te voeren, is het belangrijk dat onze informatievoorziening niet alleen goed aansluit op onze ambities en maatschappelijke opgaven, maar ook (digitaal) beschikbaar is. Verstoringen in de techniek betekenen verstoringen in de dienstverlening. Door informatie- en applicatiearchitectuur vast te leggen, houden we zicht op welke systemen binnen welke processen door wie gebruikt worden. Bij veranderingen zijn we beter in staat om verstoringen en kwetsbaarheden te voorkomen. Het voorkomt versnippering en dubbeling van applicaties, maakt samenwerking met ketenpartners makkelijker en ondersteunt bij onderbouwde keuzes over inkoop, innovatie en informatiebeheer. Dit helpt ons om dienstverlening aan inwoners en bedrijven te verbeteren, gegevens veilig en privacybewust te beheren en beter te kunnen sturen op kosten en investeringen in ICT.

Resultaat: Een beter te beheren digitale werkplek.

Personeel

Wat willen we bereiken?

Meer focus op de ontwikkeling en het behoud van personeel door middel van Persoonlijke OntwikkelPlannen (POP-gesprekken).

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Vanaf 2026 worden POP-gesprekken een vast onderdeel van de HR-cyclus

Het POP, sinds 2023 opgenomen in het organisatieplan, krijgt nu daadwerkelijk uitvoering door een gefaseerde aanpak. In 2025 starten we met een pilot om ervaring op te doen en leidinggevend en medewerkers te ondersteunen bij het formuleren van ontwikkeldoelen. Vanaf 2026 wordt het POP structureel ingebed in de HR-cyclus. Daarmee wordt ontwikkeling en duurzame inzetbaarheid van medewerkers niet alleen gestimuleerd, maar ook geborgd binnen de bestaande organisatieprocessen.

Resultaat: Versterkte professionele groei en binding van onze medewerkers. Goed opgeleide medewerkers kunnen inwoners en ondernemers beter van dienst zijn.

Wat willen we bereiken?

Nieuwe lichte trainees 2026 binnen formatie

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

In 2026 willen we binnen bestaande formatie opnieuw trainees aantrekken om te investeren in jong talent en toekomstbestendige personeelsopbouw.

We streven ernaar om in 2026 opnieuw een groep trainees aan te trekken binnen de bestaande formatie. Trainees brengen actuele kennis, energie en een frisse blik in onze organisatie. Ze helpen bij innovatie en kunnen mogelijk een kweekvijver zijn voor moeilijk vervulbare functies. Tegelijkertijd willen we breder openstaan voor jong talent en kansrijke sollicitaties, ook als er nog geen functie beschikbaar is. Door samen te werken met andere gemeenten en flexibel om te gaan met instroommogelijkheden, vergroten we de aantrekkelijkheid van onze organisatie en behouden we talent voor Lopik.

Resultaat: Een organisatie die structureel profiteert van gemotiveerde nieuwe medewerkers en jong talent, en daarmee fris blijft, lerend en toekomstgericht.

Communicatie

Wat willen we bereiken?

Met duidelijke, vindbare (website) en tijdige (proces)communicatie willen we in verbinding staan met onze inwoners en ondernemers

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Collega's ondersteunen bij het opstellen van begrijpelijke communicatie.

We vinden het belangrijk dat iedereen onze teksten begrijpt. Daarom gebruiken we B1-taal: eenvoudig, duidelijk en zonder vakjargon. Medewerkers krijgen trainingen en tips, zodat de communicatie met inwoners, ondernemers en collega's altijd helder en begrijpelijk is.

Resultaat: In duidelijke taal geschreven informatie naar inwoners en ondernemers en de medewerkers.

De website actueel houden en met behulp van onder andere input van het KCC en SIMAnalytics zo inrichten dat de informatie goed vindbaar is voor inwoners en ondernemers.

We willen inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, medewerkers en bestuur beter informeren en verbinden. We hebben op verschillende manieren contact. We sluiten hiervoor zo goed mogelijk aan bij wat mensen nodig hebben: digitaal, telefonisch of persoonlijk. We maken onze dienstverlening flexibel en zo eenvoudig mogelijk voor iedereen. De informatie op onze website is actueel en wordt goed bijgehouden, door signalen vanuit het KCC en data van SIMAnalytics te verwerken.

Resultaat:

- Een actuele website waar inwoners en ondernemers goed vindbare en duidelijke informatie.
- Gerichte communicatie over specifieke onderwerpen aan een specifieke doelgroep.

Financiën/ belastingen

Wat willen we bereiken?

Een toekomstbestendig financieel beleid

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

De documenten en processen blijven door ontwikkelen

Doorlopende verbetering van plannings- en controlprocessen om de efficiëntie en effectiviteit van financiële sturing te verhogen.

Resultaat: Geoptimaliseerde planning & control documenten waardoor de gemeenteraad beter kan bijsturen, wat leidt tot betere besluitvorming en effectief gebruik van middelen.

Financiële rechtmatigheid borgen door interne controle en het invoeren van in-control gesprekken

We voeren interne controles en houden regelmatig 'in control' gesprekken om ervoor te zorgen dat alle financiële handelingen en beslissingen rechtmatig en transparant zijn.

Resultaat: Een betrouwbare gemeente die verantwoord met het geld omgaat.

Inzetten van incidentele middelen om structureel effect te realiseren.

In 2026 is het inzetten van incidentele middelen, zoals de algemene reserve en afschrijvingsreserves, steeds meer een noodzaak geworden om de tijd tot realisatie van structurele bezuinigingen te overbruggen. Het doel blijft om uiteindelijk van incidentele dekking naar structurele bestendigheid te groeien en zo een toekomstbestendige begroting te borgen.

Binnen het sociaal domein is dit soms nog lastig tastbaar te maken. Daarom sturen we scherper op resultaat en herhaalbare werkwijzen, zodat de incidentele investeringen steeds vaker leiden tot blijvend effect.

Resultaat: Een structureel sluitende begroting, met meer grip op duurzame balans tussen uitgaven en inkomsten zodat inwoners en ondernemers kunnen blijven rekenen op goede dienstverlening.

Wat mag het kosten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	-11.913	-13.975	-13.471	-12.853	-12.818	-12.776
Baten	32.493	34.172	35.353	35.734	35.121	35.414
Totaal	20.580	20.197	21.882	22.881	22.303	22.638

Wat mag het kosten (per taakveld)

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
0.1 Bestuur	-1.491	-1.645	-1.503	-1.392	-1.394	-1.394
0.2 Burgerzaken	-768	-757	-744	-753	-740	-740
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-495	-572	-361	-360	-361	-361
0.4 Overhead	-8.659	-9.447	-8.323	-8.170	-8.163	-8.149
0.5 Treasury	-69	-192	-213	-136	-58	-10
0.64 Belastingen overig	-217	-220	-232	-237	-241	-246
0.8 Overige baten en lasten	-213	-1.142	-2.095	-1.805	-1.860	-1.877
Totaal Lasten	-11.913	-13.975	-13.471	-12.853	-12.818	-12.776
Baten						
0.1 Bestuur	1	5	0	0	0	0
0.2 Burgerzaken	322	262	270	288	257	257
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	339	309	316	316	316	316
0.4 Overhead	70	51	24	24	24	24
0.5 Treasury	255	270	270	270	270	270
0.61 OZB woningen	3.141	3.411	3.735	3.935	3.935	3.935
0.62 OZB niet- woningen	863	1.169	1.542	1.842	1.842	1.842
0.64 Belastingen overig	87	100	102	102	102	102
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	27.148	28.445	28.697	28.560	27.978	28.271
0.8 Overige baten en lasten	267	150	396	396	396	396
Totaal Baten	32.493	34.172	35.353	35.734	35.121	35.414
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	20.580	20.197	21.882	22.881	22.303	22.638
Storting						
0.10 Mutaties reserves	1.214	142	0	0	0	0
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	-611	0	0	0	128
Totaal Storting	1.214	-469	0	0	0	128
Onttrekking						
0.10 Mutaties reserves	1.045	3.743	657	324	44	44
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	880	-134	28	-78	-139
Totaal Onttrekking	1.045	4.623	523	353	-34	-95
Mutaties reserves	-169	5.092	523	353	-34	-223

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Totaal	20.411	25.288	22.404	23.233	22.269	22.415

Toelichting programma Bestuur en bedrijfsvoering

Hieronder wordt een toelichting gegeven op de belangrijkste mutaties in de Programmabegroting 2026 ten opzichte van de Programmabegroting 2025 na Zomerrapportage.

Lasten:

De lasten van programma 1 zijn gedaald met circa € 504.000. Dat heeft te maken met de incidentele uitgaven op de dienstverlening, representatie en organisatieontwikkeling in 2025.

Baten:

De baten van programma 1 zijn gestegen met circa € 1.181.000. Dit komt voornamelijk door de hogere verwachte OZB-opbrengsten als gevolg van het vastgestelde OZB-ingroeimodel in de 1e begrotingswijziging 2025, en anderzijds door de stijging van de algemene uitkering.

Verbonden partijen programma Bestuur en bedrijfsvoering

Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU).

De BghU is een belastingsamenwerking tussen de gemeenten Bunnik, De Bilt, Houten, Lopik, Nieuwegein, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Zeist, Stichtse Vecht en het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden. De BghU is een publieke, uitvoerende en dienstverlenende organisatie die op basis van maatschappelijk algemeen aanvaarde bedrijfseconomische principes wordt geleid. De BghU voert vrijwel alle belastingtaken van de deelnemers uit. Het betreft voor het hoogheemraadschap de uitvoering van de zuiveringsheffing, de verontreinigingsheffing en de watersysteemheffing. Voor gemeenten met name de onroerendezaakbelasting (OZB), de rioolheffing en afvalstoffenheffing. Daarnaast voert de BghU ook andere belastingtaken uit zoals hondenbelasting, toeristenbelasting, leges, precariobelasting, et cetera. Verder verzorgt de BghU voor alle gemeentelijke deelnemers de uitvoering van de basisregistratie Waardebepaling Onroerende Zaken (Wet WOZ) en voor de gemeente Lopik de basisadministratie adressen en gebouwen (BAG).

